

ӨЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**«Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стилі» пәні бойынша  
қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік  
ұсыныстары**

**«7M02219- Археология»  
білім беру бағдарламасы**

Алматы 2025 жыл

**Құрастырушы:**

Ержанова А.Е. PhD докторы, аға оқытушы

(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі және атағы)

**«Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стилі»** пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары институт мәжілісінде қаралып, ұсынылды «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2025 ж., хаттама № \_\_\_\_\_

## **Кіріспе**

Магистранттар **«Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стилі»** пәні бойынша емтиханды жазбаша-офлайн форматта тапсырады.

Бағдарлама «Универ» жүйесіне жүктелді.

*I. Қорытынды емтихан бағдарламасын өткізу тәртібі:*

1. Емтихан жазбаша түрінде өткізіледі.
2. Емтиханның өтуін қадағалу бақылау камералар, оқытушылардың кезекшілігі арқылы жүзеге асады.
3. Емтихан сұрақтары «Универ» жүйесіне үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

*II. Қорытынды емтихан бағдарламасының регламенті:*

1. Емтихан кесте бойынша өткізіледі.
2. Емтихан тапсыру ережесіне сай, магистрант емтиханға 30 минут қалғанда аудиторияда болуы керек.
3. Емтихан қабылдау ұзақтығы 2 сағат.

*III. Қорытынды емтихан бағдарламасының ережелері:*

1. Емтихан барысында магистрант ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге тыйым салынады. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысын бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу фактісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

*IV. Қорытынды емтихан бағдарламасының нәтижелері:*

1. Студенттердің жазбаша жұмыстарын пән оқытушысы тексеріп, баллдарды «Универ» жүйесіне енгізеді.
2. Оқытушы барлық студенттердің баллдарын мұқият тексеріп, емтихан тізімдемесін «Универ» жүйесінде сақтайды.
3. «Универ» жүйесіндегі қорытынды тізімдемеге студенттердің баллдары 48 сағаттың ішінде қойылуы тиіс.
4. Емтихан нәтижелері бақылау камералардың нәтижелері негізінде қайта қаралуы мүмкін.
5. Егер студент емтихан тапсыру ережесін бұзса, студенттің емтихан нәтижелері жойылады.

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі. Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. «Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стиліне » пәнінің мақсаты мен міндеттері
2. «Скиф-сібір аң стилінің» өнеріне сипаттама және таралу аймағы.
3. Физико-географиялық, этномәдени және хронологиясы
4. Орталық Азия тұрғындарының скиф-сібір аң стилі өнері және безендірілетін заттардың санаттары.
5. Скифтік аң стилі кездесетін бұйымдарды дайындау техникасы мен технологиясы

6. Скиф-сібір аң стилінің бейнелерін классификациялау принциптері және типологиясы.
7. Негізгі жергілікті стильдер мен ССАС жергілікті нұсқалары аясында аса маңызды бейнелердің, сюжеттердің, көріністердің және көркемдік техниканың даму ерекшеліктері мен жалпы ерекшеліктері.
8. Орталық Қазақстан көшпенділерінің өнері: бейнелер, сюжеттер, композициялар
9. Сақ петроглифтері. Локализация және хронология.
10. Шірік Рабат аң стилі
11. Савроматтардың аң стилі мен өнері
12. Сақ-скиф өнерінің әлеуметтік және діни негіздері
13. Сібірдің аң стилі заттары
14. Қазақстан археологиялық ескерткіштеріндегі аң стилі
15. Шілікті қорғанының аң слиль өнері

### **Оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі**

#### **Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:**

- Богданов Е.С. Образ хищника в пластическом искусстве кочевых народов Центральной Азии (скифо-сибирская художественная традиция. – Новосибирск, 2018
- Коренько В.А. Искусство народов Центральной Азии и звериный стиль. – М., 2017.
- Королькова Е.Ф. Звериный стиль Евразии. – СПб., 2017.
- Кисель В.А. Шедевры ювелиров Древнего Востока из скифских курганов. – СПб., 2017.
- Толеубаев А.Т. Раннесакская Шиликтинская культура. – Алматы, 2018.
- Черемисин Д.В. Искусство звериного стиля в погребальных комплексах рядового населения пазырыкской культуры. – Новосибирск, 2018
- Байпаков К.М., Таймагамбетов Ж.К. Археология Казахстана, Алматы, 2021.
- Мартынов А.И. Археология. М., 2014.
- Бейсенов А. З., Панічкін О. В.* Тасмолинська культура: перші результати дослідження складу фарб на предметах із курганів *Археологія і давня історія України, 2023, вип. 2 (47) С. 215-225*
- „Hadak útján” a népvándorlások fiatal kutatóinak xxix. Konferenciája budapest, 2019. November 15–16. Budapest 2023
- Коробкова Г. Ф. Палео экономические разработки в археологии и экспериментальнотрасологические исследования. — В кн.: Первобытная археология: Поиски и находки. Киев, 19806, с. 212—225.
- Коробкова Г. Ф. Орудия труда в системе производительных сил первобытного общества. — В кн.: Вопр. теории археологии и древней истории. Ашхабад, 1981а, с. 52—71.
- Коробкова Г. Ф. Хозяйственные комплексы ранних земледельческо-скотоводческих обществ юга СССР: Автореф. докт. дис. Л., 19816. 40 с.
- Коробкова Г. Ф., Массон В. М. Понятие неолит и вопросы хронологии неолита Средней Азии. — КСИА, 1978, вып. 153, с. 103—108.
- Коробкова Г. Ф., Филиппов А. К., Щелинский В. Е. Экспериментально-трасологические исследования в археологии. — В кн.: Советская археология в 10-й пятилетке: Тез. Всесоюз. конф. Л., 1979, с. 13—17.

**«Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стилі» білім беру  
бағдарламасы бойынша «Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң  
стилі» пәнінен емтихан қабылдау нұсқаулығы**

| Критерий/<br>балл                                                                                                            | ДЕСКРИПТОРЛАР                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                              | «Өте жақсы»                                                                                                                                                                                                                              | «Жақсы»                                                                                                                                                                                                                                               | «Қанағаттанарлық»                                                                                                                                                                                                                                                | «Қанағаттанарлықсыз»                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                       |
|                                                                                                                              | 90–100% (27-30 балл)                                                                                                                                                                                                                     | 70–89% (21-26 балл)                                                                                                                                                                                                                                   | 50–69% (15-20 балл)                                                                                                                                                                                                                                              | 25–49% (8-14 балл)                                                                                                                                                    | 0–24% (0-7 балл)                                                                                                                                      |
| <b>Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну</b>                                                                  | "Өте жақсы" деген баға Еуразия халықтарының аң стилін талдап, жасалу технологиясын анықтап, оған тән ерекшелігін саралап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.            | "Жақсы" деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, мазмұны көрсетілмеген, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін. | "Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды. | Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.                                                                                    | Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.                                                                    |
| <b>Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану</b>                                           | Еуразия халықтары өнеріндегі скиф-сібірлік аң стиліне қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.                                                                         | Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.                                                                                                                            | Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.                                                                                     | Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар. | Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.      |
| <b>Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі</b> | Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу.<br><br>Аң стиліне қатысты және техникасының жасалуындағы типологиялық терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау. | Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.                                                                                 | Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.                                                    | Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.                                | Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу. |

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 33 балл, екінші сұраққа-33 балл, үшінші сұраққа - 34 балл